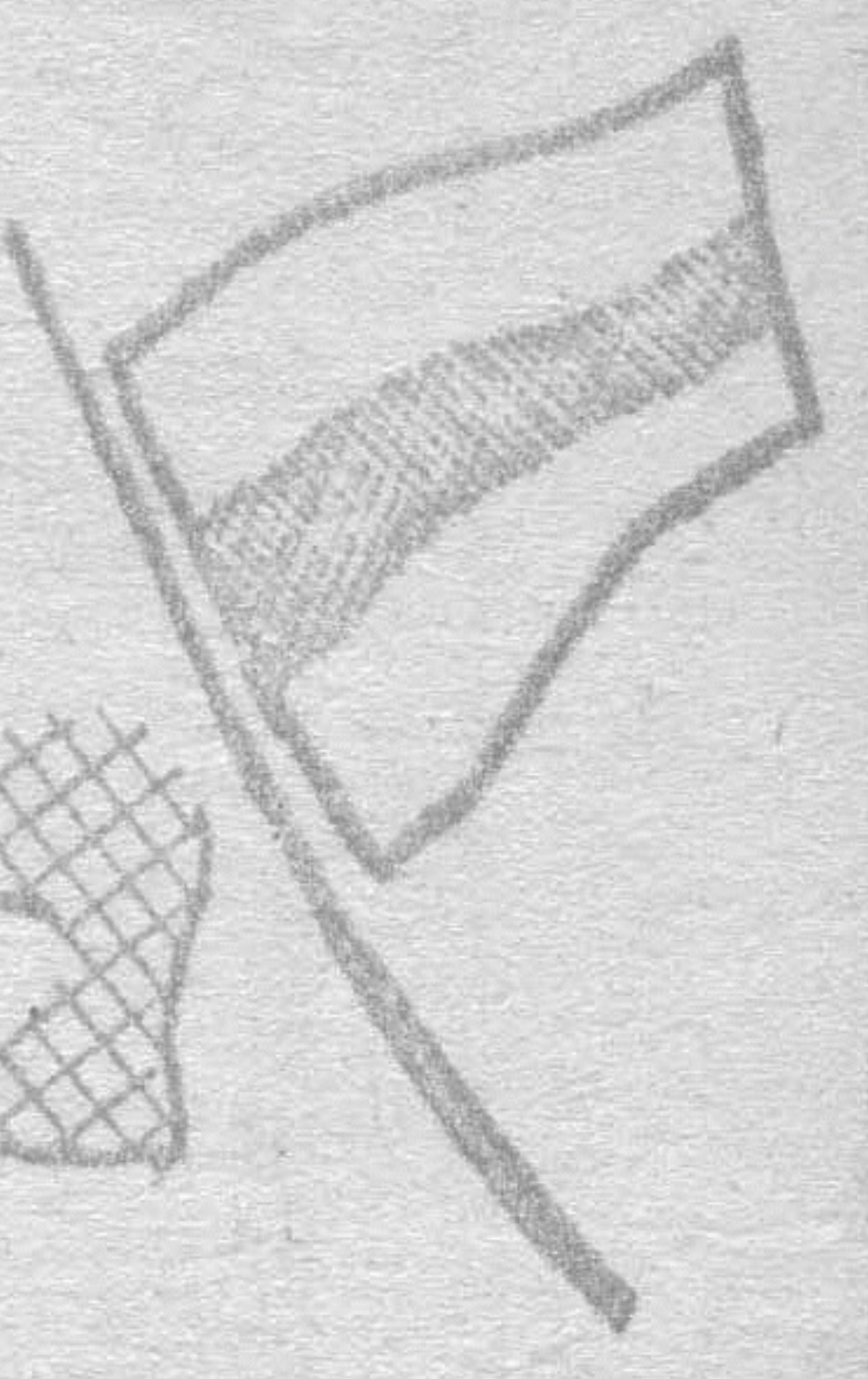

ЗА НАШУЮ І ВАШУЮ ВОЛЮ!

ПРАВДА

№ 2 СЪНЕЖАНЬ 1989

ВЫДАНИЕ ЛЕПЕЛЬСКОЙ АБ'ЯДНАНОЙ ГРУПЫ ПАДТРЫМКИ БНФ «АДРАДЖЭНЬНЕ»

ШАНОЎНЫЯ ЛЕПЕЛЬЦЫ!

Другі раз вітаем вас з бачыні "Промні". Выбача-йце, што перагледзіўшы нумары склаў такі выгляд прамежак часу. Надта ўжо перад выданнем другога нумару хацелася ведаць рэзананс, што выкліча наша незалежнае выданне. Які ж ён? А такі, якога мы і чакалі — супроцьлеглы агляда "Промні". Калі вы, простыя чытачы, станючы і, нават, з закліковым усміскам яго нараджэньне, то а горад Лепель адрэагаваў на выданне фронту па-своёму. Ня будзем уступаць у паломку з рабінкай газэта "Ленінскі сьвіт" няма у нас на гэта ні часу, ні месца ў "Промні". Ня хай традыцыйная падтрасоўка фактаў сабе на карысьць у артыкуле "Дык хто ж ёсць хто?" застаецца на сумленні намесніка рэдактара Алены Пятэты /а гэта менавіта яна славалася пад псеўданімам "Калектыў рэдакцыі газэта "Ленінскі сьвіт"/, бо складала матэрыял яна ня па ўласнай ініцыятыве, а па вуснаму загаду райкаму: "Обсудить и осудить" выклад нашага "Промні". І ўсё ж дзякуем Алену Сяргееву за рэцензію. Нам яна пойдзе толькі на карысьць. Думаем, што і надалей рабінка газэта будзе пастаянным рэцензентам нашага выданьня.

Нагадваем, што ў нашым "Промні" вы не сустрэнеце слова клусьні. Праўда, аб'ектыўнасьць, сумленнасьць — нашы заўсёдыя спадарожнікі.

А цяпер дазвольце парываваць вас, сумленныя лепельцы, з наступам самага радаснага і самага чаканага свята — Новага году. Лічым, што Стары год выдаўся для гісторыі даволі удалым, бо, калі напачатку яго слова "фронт" сродкі масавай інфармацыі баяліся як СНДу, то цяпер яно сімвала зьявіла з усямі высокімі трыбунамі, дынамікаў радыё і тэлевізійнага тэлевізараў, бачыні газэт і часопісаў. Праўда, у большасьці сваёй яны адмоўна ставіліся да яго дэманьці. Аднак, як сказаў адзін лепелец /празвяміча не называем, бо ён служыць у ворганах МУС/, што: "Добрую справу задумалі хлопцы, разстаюцца супроць іх паўстала". Лічым, што большасьць з вас такога меркаваньня.

Спаздзяемся і вам жадаем, што Новы год прынесе нашай Беларусьці, а значыць, і усім нам, новыя станоўчыя зрукі ў бок сапраўднай дэмакратызацыі грамадзтва, свабоднага волявыяўленьня ўласных меркаваньняў, стабільнасьці забесьпячэньня жарчамі і прамтаварамі.

З Новым годам сябры! З новым шчасьцем!

ЖЫВЕ БЕЛАРУСЬ!

СПЫТАЙ СВАЁ СУМЛЕНЬНЕ

У кожнага чалавек а ёсць свае каштоўнасьці, якія абароўваць як зрэнку вока і цяньце ня менш за жыцьцё, носячы іх у сваім сэрцы і перадаючы нашчадкам як спадчыну. Да такіх каштоўнасьцяў адносяцца разуменьні: Маці, Воля, Бацькаўшчына. Дык звязаны нябачна ніткай таёмнасьці чалавечыя жыцьці, усвядоміць і ўжо могуць толькі людзі з чыстым сумленьнем. Без Маці няма жыцьця увогуле, за Волю нашыя продкі не іхалівалі жыцьця, Бацькаўшчына ж патрэбна чалавеку як паветра, як вада, як сонечнае

сьвятло і цяпло. Безь яе ня могуць зьдзяйсніцца самыя сьветлыя мэры, расчынна творчыя здольнасьці, талант. Бацькаўшчына увасаюна ў сабе бляс і сучаснае, нашу будучыню і ўсё наваколнае аспро-дзьдзе. Усё жывое мае прызначэньне Бацькаўшчыны: птушка ляціць да свайго гнязда з далёкага Поўноча, зьвер знаходзіць свай наву ў бізьмешных лісьціх на-сівах. Але сьвядома разумець паньціне Бацькаўшчына, адчуваць яе сэрцам можа толькі чалавек. Там болей, што ён ня можа жыць у адзіноце — яму патрэбна асяродзьдзе сабе падобных. Таму і нарадзіліся ў народзе, вышлі з сям'і глыбокія і рава сэрца чала-века крылатыя словы: "Любіць Бацькаўшчыну, гэта не бярозкі абдымаць і ня сьлёзы замілаваньня поа-ваць па іх, а дапамагаць сумленым людзям".

Менавіта сьвёння дадзена магчымасьць кожнаму азгурна на прасьлены жыцьцёвы шлях, задуманца і спытаць сябе: "А што я зрабу для свай Бацькаўшчыны? Ці не абароў я чымсьці сябе альбо другі? Чым пацьверджана мая любоў да родных каранёў, да свайго народу? У чым сэнс майго жыцьця?"

Адказ на гэтае пытаньне можа знасьці толькі той, у каго цьвёрдая грамадзянская пазыцыя і чыстае сумленьне.

Мы даволі часта ўхываем апошнія слова не усвядоміўшы яго сэнс. На мой погляд, сумленьне — гэта дукоўны стан чалавека, які вызначае яго дзе-яньні, учынкы. Сьвёння ж гэты дукоўны стан ператва-рылі ў тавар, які прадаюць агулам і ганьляюць па-асоўку.

Прадаюць жа сумленьне тыя, хто сьвядома ні-шчыць чалавечую годнасьць сумленных людзей, дако-дзячы ў сваёй адьвэснасьці да бізніснай ці псіхала-гічнай расправы над гішталуміамі. Ганьляюць ім тыя, хто, глынуўшы дагадзіць диктатуры, затыкаюць вуха, каб нічога ня чуць, заплотываюць вочы, каб нічога ня бачыць. Ці сачуючы па-лакейска сьвігну, моучы даюць згоду учыняць расправу над сумленнымі людзь-мі. А над "лобым мейбам", у якае ператворана кра-іна, вітае Страх, народжаны самай патварнай, самай безчалавечнай сістэмай, калі-небудзь гонаваўшай на Зямлі, сістэмай сталінзму, якая вынішчыла ў чала-века патуцьцё асоў, зрабіла яго вынішчак, які лё-шчыне навіялігшыя ў гісторыі чалавечыства клусьні і акаўпачваньня людзей.

Па сёньняшні дзень чалавек не адрадзіўся як асо-ба, як гаспадар свайго лёсу і лёсу нашчадкаў свайх. Але інакш і быць не магло, бо не вынішчыла сама сі-стэма сталінзму, якая валодае мананолья і на праў-ду, галоснасьць, уласнасьць, нават на наша жыцьцё.

Апалагеты гэтай сістэмы даўно заойліся на ас-ноўныя мэты Кастрычніцкай рэвалюцыі. Напэўна таму з экрану тэлевізараў яны сьцьвярджаюць, што бу-дуць абараняць уладу "лобы паню". Альбо з высо-

кай трыбуны партынага форуму выказваюць сумлень-ні ў неаб'однасьці перадачы ўлады Саветам.

Але ж ад каго зьбіраюцца функцыянеры абара-няць уладу? Ад народу? І гэта замест таго, каб аддаць уладу народу, які сваёй крывёю заваяваў яе ў ця рэвалюцыі, грамадзянскай вайны і адстаю ў барацьбе з фашызмам. Цяжка зразумець такое, як нельга зразумець і выступі функцыянераў ад імя народу, ад імя партыі. Нішто ня можа і ня мае пра-ва гаварыць ад імя імя. Воля народу, як і воля па-

Рыт і гэтыя знамячыць толькі рэферэндум. Бо нават рэспубліканскі савет і партія не заўсёды ад-
казваюць на ўвагу на нафта праслухоўваюцца
да іхніх думак, бо яны не валодаюць тым каш-
тоўнасцю, якая ёсць у простых, сумленных лю-
дзях. Нельга павярнуць, што ў нелюдзях і вырадках,
звышчымшэ лепшых сёнаў краіны, былі Маці, Баць-
каўшчына, Воля. А ці могуць быць гэтыя каштоўна-
сці ў "вайдзішчы", зрабіўшых "30 кастрычніка",
карыстаючыся праўду Курататаў, парку Чалось-
кіну і іншых страшэнных мейстаў на Беларусі?
Ці думаць, што ёсць ласоў да Маці і Бацькаўшчыны
у тых, хто засакрочваў праўду аб Чарнобыльскай
трагедыі, хто прымушаў будаваць жыллё там, дзе
нельга жыць, хто зрабіў маляроў забойцамі сваях
дзяцей, хто карміў і корміць падзей атручанымі
харчамі, хто "всёгда гатов" будаваць школьныя і
дзіцячыя на Беларусі, ня думаючы аб будучыні
тых, хто будзе там жыць, хто гнае Волю свайго
народу, не паважае яго мовы, гісторыі, культуры,
духоўнага спадчыны. Няма ў іх і Воля. Бо той,
хто пазбаўляе Волю іных, сам зьдзяляецца лакеем,
рабом існуючай сістэмы, заснаванай на дыктатуре
апарату.

Толькі нікай ведаюць тыя, хто здрадзіў Баць-
каўшчыне, зганьбаваў Маці, учыніў зьдзекі над Во-
ля, што прыйдзе час, калі абудзіцца народ ад
доўгага сну, сьвіне пухі стражу, разарве павуці-
ныя клубы, назаве глянцішчы найменна і пакарае
ад імя ўсяго беларускага народу.

АНАТОЛЬ ШУБЫЧ,
вучоны аграном-эканаміст.

ЦІ Б'ЮЦЬ У ЛІТВЕ БЕЛАРУСАУ?

На гораду, як і на ўсёй Беларусі, поўза-
юць чуткі, што літоўцы ўсяляк зьдзякуюцца нац
беларусамі, якія давялося трапіць у Літву. Не
адноліч бэнэфаўндаў палыхалі "падзелі" у сусе-
дній рэспубліцы партыйны самых высокіх рангаў.
Франтоўшчы ведаюць, што ўсё гэта хлусьня, пры-
значаная пасварыць брацкія народы, бо ня раз бы-
валі ў суседніх рэспубліках і ачылі толькі до-
брыя дзеянні і павагу да сябе. А каму ж верыць
простаму люду? Як разьвешыць духту рэспублікан-
скага маштабу?

Карэспандэнт "Прамень" зьвярнуўся да та-
бельшчыні заводу шасьцерань Людмілы Вячэрскай,
якая нядаўна разам з мужам наведала старажытную
Літву.

— Людміла Пятроўна, што вас прымусіла
ехаць у суседнюю рэспубліку?

— У нас і яшчэ ў двух сем'ях сыны служылі
ў войску непадалёк ад Коуна. Ёсць мы на трох
уласных машынах.

— Боязна было апазу?

— Ледазь рапніліся на паездку. Людзі казалі,
што там адораюць пакушкі, праколваюць колы,
нават аддушчы могуць.

— Ну і... адоралі, калюлі, білі?

— Вожа збаў! Ніякай зьнямагі да сьвое тая
і не заўважылі. За час падарожжа нават іліцыя-
нта не сустрэлі.

— Зам у крамах адмаўлялі?

— У Вільні яны пустыя, як і ў Лепелі. Каб
купіць штосьці з прамтавараў, неабходна прадаваць
ваціць пашпарт, як і ў Менску. А калі паехалі па
крамах высковых...

— Там, вядома, у адрозьненьне ад шматнаці-
янальнай Вільні, жывуць адны літоўцы. І "іншазе-
мца" на сваёй зямлі іярпець ня могуць?

— Зусім наадварот. Толькі вельмімі ўсьме-
лкамі сустракалі нас літоўскія высковы. У кра-
мах — чаго пакадаеш. І кофты, і кашоты, і па-
льчаткі, і сукенкі, і тарты, і пукеркі. Бяры —
колькі зьнясеш. Крамшчыцы, убачыўшы, што іх чуж-
жыя прананоўвалі лепшы тавар, дзякавалі за паку-
шкі, зьдзякавалі дарогу. Вось дзе треба вучыцца ве-
длівасьці нашым работнікам ганцлю.

— Цяпер ня будзеце бацьчы ехаць у Літву?

— Больш не паеду — сьня перакінулі ў Ся-
радную Азію. А вось расказваць усім пра вельміва-
сць літоўцаў буду заўсёды.

— Вельмі дзякуй, Людміла Пятроўна. Толькі
такое я і чакаў пачуць.

ГУТАРКІ УЛАДОМЕР ШУБЫЧ.

ЧАМУ АДПЯВАЮЦЬ НЕФАРМАЛАУ

Тая спрэчка, якую навязваў грамадзкасьці раён-
ная газета "Ленінскі сьпіт" вакол асобы У.К.Шушке-
віча, лідэра мясцовых нефармалаў, мае зусім іншую
падашку, чым прадугледзелі раённыя ідэялігічныя
фальсифікатары. Але справа зусім не ў асобах, та-
му я ня стаю выкопваць аднекуль ідэю і сьціны,
як якая-небудзь бабка-знахарка. Можна загаварыць
ад рожи ці ад сьвінкі, але ж зрабіць гэта ад ідэ-
ялігічнага згледзу яшчэ нікому ня удавалася. У
гэтым згледзе краіна жыве ўжо больш 70 год.

Я шчыра прызнаюся, што ня ва усім прытрымлі-
ваюся ідэі нефармальнага руху, аднак палкам адра-
каюся ад таго сьліпога павадзіра, што завецца са-
цыялістычнай ідэяй. Не было і няма ідэі, як і сьці-
ны ў апошняй інстанцыі. У гэтым сэнсе я і хацеў
ся паразважаць аб тым, чаму ж у такім разе, амаль
зьдзягнучы ўвесь сьвет дэмакратыя і лібэралізм
думак і мераваньняў, партыйная арыстакратыя няж-
ня можа пазбаўляцца ідэялігічнай анабарыі.

Асабіста мне ўжо набіла аскам тая зелянтна,
што партыя пачала перабудову, яна адна разумее
усё шлянгі, а ўсё шлянгі, як кажуць, выдуць у Рым
/мусціць, у Маскву/, усё зьгібн прагрэсу — і та-
му гэта яе справа напраўліць задытаўшы аветчак.

Калі ўжо хто і хоча прызнаць сябе такою аве-
чкай, дык мне не дазваляе гэта ў нейкім разе са-
малюбоўства. У цяперашні час зьдзягнучы нішто
так не прыгадвае казку пра каханьне да самага сь-
бе, як наша перабудова. Ай, якія мы малады,
што, нарэшце, зьвярнулі ўвагу на сваё гістарыч-
нае самазабойства!

Ай, як гэта добра, што мы, нарэшце, уцямілі
пра гістарычны прагрэс!

Вой, вой, гэта зусім нязвычайна, што мы, на-
рэшце, падумалі пра чалавека ня як пра ворага са-
мому сабе!

І гэта мы, нарэшце, падумалі паленаваць зва-
р"яцельні ад дэбрыту эканоміку і грамадзкасьці
гаспадарчым разьлігам /яны, працавіттыя, больш
зробяць, а мы, пахлебныя, больш адбарэм/.

Бравістам нам, пупам зямлі айчынай!

А што нейкі там нефармалі?

Яны ж толькі згубіць родную зямельку і лю-
дзей, задыгнучы іх за краткі капіталізму, не пат-
рэбна ім аднаўленьне сацыялізму, нешта зьваганта

/заганчэньне на бачыне 4/.

ВЕСТКА 3... БАБРУЙСКУ

Наш "Прамень" чытаюць ня толькі на Лепельшчы-
не — разькодзіцца ён па ўсёй Беларусі. Сьведчаньне
— ліст з Бабруйска Магілёўскай воласты, які пер-
шым прыйшоў у редакцыю. Прыводзім яго палкам.

"Просьба опублікавать мой стихотворение в из-
дательстве "Прамень". Извините, что не могу писать
на белорусском языке.

СТИХОТВОРЕНИЕ ПАРОДИТ-ОТВЕТ НА СТАТЬЮ
И. АНУШКІНА "В ПЛЕНУ АМБИЦИИ", ОПУБЛИКОВАННУЮ
В БОБРУЙСКОЙ ГАЗЕТЕ "КАМУНІСТ" 28.03.89.

Если на клетке с жирком
Увидишь надпись "Тигр" —
Не верь глазам своим".
/КОЗЬМА ПРУТКОВ/.

Кого-то Анушкин стыдит,
Но сам стыда не ведает.
За тех он лживо говорит,
Чьей милостью обещает.

Кому-то верно служит он,
Кто подлостью питается.
И пишет автор: "Слышу звон...
Там БНБ рождается!

Чего людочки те хотят,
Проклятьем заклейменные?
Какая группа? Чей отряд?
По цвету — не зеленые?

Кто там шагает в их рядок?
Бесправные? Безборные?
Да все они в моих глазах
Бараны выслорогие!

Скандалисты все они!
Болтуны огненные!
Тышь... как лесные шиш!
Журники ужасные!"

Н.А.Ижикова ему —
Склячылна несчастная.
М.К.Шевцова на дому
Всех белых берет. Как красная.

Гайнедзімовы. Она
 из Воркуты явилася.
 В МЗУ нестом воіну вела
 І с каллектывам билася.
 Сначала он их показал
 С трибуны, митнгуючых.
 Потом всю грызъ о них собрал,
 Как о чужих, Волючых.
 Поговорить, узнать людей...
 О том ему не тужится.
 Задаць дала! Ах, скорей!
 Ему легко там служится.
 Нас очень Агушкін стыдзіт,
 Но сам стыда не ведае —
 У чловека совесть спит,
 А он себе... обедае.
 Людей унизиў, оскорбіў
 В пенатной той петицы.
 А сам спокійно ел и пил
 І... нікакой амбіцы!
 И на душе его теперъ,
 Наверно, очень радостно...
 А нам, чытатель наш, поверъ —
 Общю. Горько. Гадостно.

Н. ЯКИМОВА.
 БОБРУЙСК.

Да сяброў у Наваполацк

30 лістапада 5 сяброў Беларускага Народнага фронту зь Лепеля наведалі сходку наваполацкіх і полацкіх франтоўцаў. Паведамленьне аб гэтым у час паседжаньня наваполачане і палачане сустрэлі дружнымі рукашляскамі. Падтрымалі яны і прапанову кіраўніка Лепельскага аб'яднанай групы падтрымкі БНФ Уладзімера Лушкевіча згуртаваць дзейнасьць групу падтрымкі Прыдзвінскага краю з каардынацыйным цэнтрам у Наваполацку — сьціслым згуртаваньнем франтоўцаў вобласці.

30 асобнага "Прамень" вылікалі пэрую сьцягу. Новаполачане і палачане сумленна сарамацілі сябе за тое, што лепельцы апыралі іх. Ацэнці сябра фронту нават заявіў, "што трэба разьбіцца ў праснак, але сваю газету выдаць. Задаволены, што наш "Прамень" паслужыў добрым ітуршкім жыхарам гораду на Дзевіне.

Г. Сьпірыдаў

Зьбра завоў

Мы атрымалі адказ на зварот 142 лепельцаў да Прэзыдыўму Вярхоўнай Рады БССР наконт будаўніцтва Загадкавага заводу ў Лепелі. У звароце мы прасілі даць тлумачэньні і гарантаваньні зрашэньня невядома якіх уладаў пабудаваць прадпрыемства на месцы колісь расчатага ўзьявдзеньня заводу шасцераць. Хацелі ад вярхоўных уладаў пачуць кампетэнтны адказ, што ў нас ня будзе ўзводзіцца эканамічна-шкоднае прадпрыемства, зьвязанае з вымушаным абраменьваньнем вакол разьмешчаных тэрыторый.

Ужліўся ўрад ад канкрэтнага адказу. Наш зварот нейкі загадчык Прыёмнай /падпіс неразборлівы/ ськіраваў старшынні Віцебскага аблвыканкама В. Кулакову. Ён нам даць адказ. Як у старыя бражнеўскія часны: ніхад раскльоваецца той, хто "бліжэй" да народу, і ўсё ж мы гэтаму "блізкаму ад народу" ня верым, бо пад час будаўніцтва Віцебскага атамнай электрастанцыі яго намесьнік Цяпка сьцьверджаў, што будаўніцтва спынена ў той час, як яно разьбівалася поўным ходам. Кулакову тады адлючываўся.

Аднак чакаем гарантаванага адказу абласных уладаў. Хоць у кампетэнтнасьць іх таксама ня верым, бо яны — малышкія сошка ў бесьсьміротнай армадзе саюзных "араткаў", якія згодна маскоўскай устаноўкі перакроўваюць беларускую трыбіну.

Трэба зазначыць, што мы не сьцьверджваем: шкоднае ці "карэснае" прадпрыемства будзе ўзводзіцца ў Лепелі. Мы проста ня ведаем аб ім, лічы, нічога. Сьцьверджэньні рабрыня кіраўнікоў і газэты да увагі не прымаем, бо ўжо ведаем іх сапраўдны твар і "кляпаты" аб нашым дэбраўце /нядаўня сьпіра зьмяніць статус горада, леташняе пінжчэньня насеньня будьбы дзеля выкананьня маскоўскіх капрізаў, актывнае пэдаганьне ўзводзіцца лэсаньсак, узорваньне берагоў рэк, угнованьне ваданяў тужавым і мьвэлагатолучым сьцьвэкам дзеля павелічэньня іх вынасьці Паставак за межы раёна і рэспублікі і г.д./.. Таму мы яшчэ раней зьвернуліся

ў штаб "Самысу" з просьбай даць зацвержэньне аб'яўленаму адзьявдзеньню Літоўскага руху за перабудову разьвядцаў, што іхны "атаман" будаўнікі зьбраўца рабрыня ў Лепелі і паведамаць аб гэтым нам. Паколькі ж генеральным падпарадкаваным на ўзьявдзеньне тагачаснага прадпрыемства зацьвержэньна Індукава-вытворчае аб'яднаньне /ИВА/ "Цэнтр" зьбраўца ў Менску, сябры зь Лепеля ськіравалі наш ліст Управе Беларускага Народнага фронту. Зьмянілім атрыманні ад кіраўніцтва ІВА адказ: "Павяжаны сябра! Ваш ліст, які Вы даслалі ў гурт Сьнежыцкага "Самысу", сябры зь Лепеля даслалі ў Менск. Зьвядзіце пэлыны час, прыездзьце ў Менск або самі, або з грамадою — і абруся наладзіць Вам сустрэчу з генеральным дырэктарам ИВА "Цэнтр", якое зьбраўца будаваць завод у Лепелі. Мяркую, што павяжыць усе сваімі вачыма і намацаць сваімі рукамі у лобна выпадку будзе карыснаей, чым карыстацца чужымі, тым больш, што чуткі, часам, наўмысна распусьцілі на чальствам. З павягай сябра Соіму Я. А. Белавусаў".

Вядома, дырэктар ИВА — асоба, зацькаўлена ў будаўніцтве. І ўсё ж варта быць аб скарыстаць прапанову Алега Белавусава. Калі хто з гараджан пажадае прыняць удзел у сустрэчы, просім заявіць у Лепельскую групу падтрымкі БНФ.

Не засталіся безудзельнымі ў нашым клопатах і валожніцкія франтоўцы. Сябра БНФ з Валожніцкага раёну Вітрук Перагудаў расьвэў, як яны "прагацілі" будучы Лепельскі завод з Валожніцку. Праўда, валожніцы так канкрэтна і ня высьветлілі, дэзактывуваць рэшткі лэзернага палтва з АЭС будучы на тым прадпрыемстве ці сапраўды вырабляць сепаратары для малака ды даілі.

Заключаем лепельцаў не панікаваць, ня сьцьвержэньні іх гораду, а прыняць самы амтывны удзел у высьвятленьні канчатковых мэтаў заводу. Зьвычайнае машынабудаваньне прадпрыемства Лепеля проста неабходна, бо населены пункт зацькаўлена ад недасканаласьці руху грамадзкага транспарту, адсутнасьці лэзаржаўных паставак у ганцаль, заўсёды лудога гарадскога бюджэту і г.д. Завод даць гораду разьвядцаў. Аднак гэта будзе магчыма ў неабходным аб'ёме толькі тады, калі ён падпадае пад статус прадпрыемства рэспубліканскага падпарадкаваньня. Калі ж ён будзе падначалены Маскве, то і даходзіць яго "збесьць" Масква.

Не дапусьцім жа ў горадзе будаўніцтва заводу саюзнага падпарадкаваньня!

ПЭТРА МІСЫШК,
 загадчык дапаможнай
 гаспадаркі райспажыса-
 лозу.

ЗВАРОТ ДА ВЫБАРШЧЫКАЎ

Людзі добрыя!

Няўхільна імчыць насустрэч час, калі мы будзем вырашаць лёс Бацькаўшчыны, лёс Перабудовы, лёс Народу. 4 сакавіта 1990 году ад нас з вамі будзе залежыць — жыць нам і нашчадкам нашым у такім жабраўнім стане, які напаткаў нас зараз, ці няспынна рухацца да сапраўднага разьвядцаў грамадства, палітычэньня нашага дэбраўцы. Будзьце ж разьвядцаў, удумлівымі, адчувайце уласны адказ насць і ўдзел пад час выбараў. Аддаць свае галасы менавіта за тых, хто душой і сэрцам хваляе за сваю вёску, свой горад, свой раён, сваю вобласць, нашу Беларусь. Ня будзьце абіякавымі, атрымаўшы ў рукі бюлетэнь зь пералікам кандыдатаў у дэпутаты!

Навуль мы ня ведаем сваіх абраньнікаў, бо нам іх яшчэ не прадлікавалі зьверху. Але неўзабаве праб"е той час, калі вашы кіраўнікі прапануюць вам падтрымаць даўно вызначаны кандыдатуры ў кандыдаты. Не сьпяшаіцеся краць руку угору. Лепш прапануаце тут, на ськолзе, вылучыць мейсца та тых людзей, імім давяраеце вы самі.

Кандыдаты вызначаны. Перш, чым выкрэсьліць кагосьці зь бюлетэню, уважліва вышучыце іх праграмы. Ня толькі верце іх прыгожым ськазам ды абіянкам, а і зазірніце ў мінулае кандыдатаў. Што ўжо зрабілі яны для народу? Як успрынялі сучасны волыны ветрык перамен да лепшага?

Губляецеся? Тады зьверніцеся за парадамі да лобова сьбра Беларускага Народнага фронту, лбога вы, пэўна, ведаеце. Ён параціць. Ён падрака. Ён дакажа. Бо ён больш за іншыя адчувае адказнасьць за Будучыню, больш за іншыя ведае хто ёсьць хто.

Калі ж у выбарчых бюлетэнях ня убачыце толькі адно прозьвішча, сьмела выкрэсьліваць яго. Гэта азначае, што застаралі абрабратчыны апарат на безальтэрнатыўнай аснове, і туючыся скалітрамэ-таваўна, сьце 72-радовай практычнай разьвядцаў на

нашу збытасць і несбытасць, хоча такім чынам прапунуць сваё стаўленне, каб і надалей не адзінадушна на вашай сыгнале, аддаваць невыдому думкамі тое, што на справе належыць вам.

Не дапусьцім жа безальтэрнатыўнага кандыдата ў дэпутаты да воргану ўладзі!

Не дазволім ператварыць Перабудову ў паперабудову!

ВАСІЛЬ ШУШКЕВІЧ,
жывалявод калгаса "Радзіма"

ЧАМУ АДПЯВАЮЦЬ НЕФАРМАЛАУ

/Самыя глыбока. Пачатак на бацьне №2/.

Кітрыя яны марочаць.

А ты іх, зотых нефармалаў!

Добра пагадзіцеся вы з намі, людцы першыя.

А чаму лепш? Вы больш намагаеце ведаць?

Ды, мушты, ня больш!

Але ж вам кваліфікацыя ідэя ідэя узьнесці на ўладзі, пасадзілі ў кабінетах. Дзе ж ужо вам адмовіцца ад гэтай раскошы. Ён, партыяна арыстакратыя, ахвіліліся ад грамадзка карыснай працы. Як добра вы заміжаеце ўсіх працаваць. Але ж вас ніякім прыкладзёрам не адарваць ад цёмных месцаў, не палатнаць да малатна і рэліёўкі. А я вось пра-

Не фармала зьбіраюцца пасыла працы, каб пагугарыць аб справах надалей, зьбіраюцца там і вы. Навошта вам кабінеты і навошта за тое атрымліваць заробак, што вы павінны альбо адрачыцца, альбо выдзіць аднаму народу свае ідэялістычныя заклікі. Гэта не тэатр, каб пляскаць вам у ладкі! У нас ёсць Савецкая ўлада, і хочаце яе. А вы служыце ідэі і народу бескарна. Чога зрабунку сваю справу за сам абаранкаў. За колькі ж зважастых манет вы служыце ідэі?

Але ж вы — слугі народу, гавораць нам. У самага рушківага гаспадара павінны быць слугі. Ах, матуля мая, як жа: я — гаспадар краіны. У мяне ёсць слугі, якія так і кваліфікацыя перацінуць

мяне праз сьпіну папругай, альбо падстрычы маю ліквіду. Сьвязіцца на сьвет бокі новы тры слугі — "начальствае пузо". Як жа ад маёй "пошехоной морды" адверне свой бюракратычны лыч, ён не працягне сваю адпенчаную руку да малго крэмольнага ма-зала, каб павітацца: дабрэдзень, гаспадарынку!

Дык якія ж гэты слугі народу, калі яны ня гнуць перад ім свае сьпіны?

Вось дзе зьдзіўленьне несусьветнае!

Вось дзе перабудова!

Гэта ж трэса было так перабудаванна і з такім натхненнем гаварыць аб "новым мысленні", каб сядзець на маёй шыі і захапляцца, што яна яшчэ не зламалася! Ад мяне хочь тая карысьць, што я зраблю новую галку альбо табулет для вашай вялікасьці. Ад партыянай бюракратыі карысьці, як ад мышынага ка-мёту альбо ад казла малакава.

Вы ў сваім партыяным тэатры не прабілі самі і вешалкі. Нейкі дэядзька зрабунку гэта як за малых дзяцей. Ды і ці здольны вы ўжо што небудзь рабіць?

Вы пасыла гэтага хочаце казаць, што партыя — гонар і сумленне нашай эпохі? Цяжкія сьмяяцца! Ня зьдэкаўцеся!

Вы — партыяныя дармадцы. Аўтарытэтам пасадзі і вы замнілі аўтарытэт ідэі. Яшчэ зусім нядаўна вы шалёна ругаліся тым сваім дэячам, якія ці то выжылі з розуму, ці то укінуліся ў дэячства. За-раз вы сталі сьцвялістымі місіянерамі. Пасыла асобы Гарбачова зьявіцца яшчэ адзін наватар — і павернеце вы сваё мысленне хочь на 90, хочь на 180 градусаў, бо яно ў вас заусёды "новае".

У часце сьцвялістымых ініцыяты, калі цёмны народ прама такі за вушы шпугулі ў сьцвялістымых раі праз морскіякі, выломваючы рукі і адручваючы галокі, ідэя веры не пагрэбвалі дзесяткамі мі-льёнаў жыцьцяў. Духовны напчалкі тых вандалаў за-мянілі турмы і катаваньні псехічнымі ка-мэрамі і псыхагоннымі ордэкамі ды зьявізеным ра-хункаў за вушом намітамі дэяраўнага бандызму.

Бюракратыяная сістэма, гэты гістарычны неда-ноак, зьявілася на сьвет у гістарычным 1917 году. Толькі зноў яна змагла нарадзіць здаровае дзі-ця — ЧЭП, але пасыла таго, як каз Сталін адправіў яго на гіляліну, і ўжо пасыла таго, як яна абар-чывалася "рэвалюцыйным сьцвялізмам", яна сьцвялі-да навогул здольнасьць плачанаць. І хачы ў час перабудовы нефармалаў руж і мушту не ападатварыць, і гэтак жа яна велікі спрытна здолела пацтаваць зьдзі-

ішняе месца. А тое месца, прабачце, кусаецца!

Навогул, сьцвялістымая ідэя была гэтак ужо сарамлівай дэячэнкай, што, нават, каб і хачела не змагла б загінуць пад уласную спадніцу. А ў час шлобу з няўстрыманым жырціем і думай не магла на які небудзь раман нават з "дэячэнтамі", не га-ворачы пра "ворачаў народу", але зараз, пад час пе-рабудовы, пасыла няудалага шлобу, яна можа дазволіць сабе ў ахвоту пасалоцкавацца ў ідэялігічнай пась-цельці і зь нефармальнай братыні, ды і так гарозьлі-ва, што ня кожная работа адмовіцца ад шчырай зацін-расьці да гэтай анёльнай удавы.

Можа ўі ружнаму будзе зразумелы сэнс усёго сказанага мной, і было б добра папшыць абгрунта-ванасьць свайго нефармальнага філасофскага талму-да Маркоа і рэчаснасьці сьцвялізму, але старонкі гэтага невылічнага выданьня не дазваляюць мне так зрабіць. Тоустыя ж кніжкі інашадумаў у нас разву-чыліся дружаваць!

Але галоўнае ў наступным: партыя ня хоча ад-мовіцца ад самазванага права на ідэялігічную мана-полію, і калі хто-небудзь і дзе-небудзь здолее вы-казаць сваю думку, яна зараз жа зьвоніць у свае ідэялігічныя званы, каб сабраць вечна ідэялігічных салванаў і вынесці сваё папярэджаньне грамадзкай думцы:

"Товарищи, не слушайте неформалов!"

АНАТОЛЬ МАЛЬЧУСКИ,
ТОКАР ЗАВОДА ШАСЬЦЕРАНЫ.

НАВАПОЛАЦК НЯ СЬПІЦЬ

У Наваполацку, на шляху Будаўнікоў, перад бу-дынкам гаркаму партыі і гэсьць новапалачан, сьбіроў БНФ — Сяргук Сокалаў-Вош, Васіль Крамлюў, Анатоль Кулік, Марына Аксьнава, Алег Тураў і Дзьмітры Ла-шкоўскі — правялі двухсутачную галадоўку. Гэтай грамадзянскай акцыяй сьведомля новапалачане зьвар-нулі увагу ляхароў гораду на намеры Масквы папшыць вытворчыя магучнасьці хімічных гігантаў, якія і без таго атручваюць навапольнае асяродзьдзе і гараджан.

У патрабаваньні ўдзельнікаў галадоўкі сьмі ўк-лючаны пункт, у якім сьбіры БНФ гарадоў Наваполацку і Полацку дамагаюцца сьцінь перасьледваньні мяс-цовымі ўладамі людзей, якія пад час грамадзянскіх акцыя карыстаюцца гістарычным сымбалам беларускага народу — бел-чырвона-белым сьцягам.

Патрабаваньні галадоўчыя падтрымалі і зацьве-рдзілі асабістымі подпісамі каля 5 тысяч новапала-чан і гэсьцей гораду. Зварот з подпісамі ськіраван-ны ў Прэзідыум Вярхоўнай Рады БССР. Навапалачане чакаюць адказу.

ВАСІЛЬ КРАМЛЮЎ,
НАВАПОЛАЦК.

Сьбіры БНФ зь ЛІТВИНІ выказваюць сваю салідар-насьць пасьцёрні адважных новапалачан. Мы ўпэўнены, што ваша грамадзянская акцыя не апынецца па-за ўва-гай беларускага ўраду.

P.S. Шушкевіч, асабіста ад мяне. Справа ня ў тым, спадары новапалачане, што вы ня элі двое сутак. Ад гэтага нішто не памрэ. Я захапляюся вашай мужнасьцю пайсьці на такое ра-шэньне ў таталітарнай "Вандэ". Гэта — подзьвіг. Вас заўважылі мы, вас заўважыла Прыбалтыка, вас заўважылі сьведомля расейне.

НАГАДВАЕМ, ШТО БІЗ ВАШЫ ГРАШОВЫ АХВАРАВА-НЫЯ ДАЛЕШАЕ ВІДАНЬНЕ "ПРАМЕНЯ" БУДЗЕ НЕМАГ-ЧЫМ. ДАНАМАЛЬЦЕ, ЧЫТАЦІ!

ЖЫВЕ БЕЛАРУСЬ!!!

НУМАР ПАДРЫХТАВАЛІ: УЛАДЗІМЕР ШУШКЕВІЧ ДЫ МІКОЛА БАРБАРО. ПІШЬЦЕ:
211180, ВІЦЕБСКАЯ ВОБЛ., Г. ЛЕПЕЛЬ, ВУЛ. МЕНСКАЯ, 10-13, ШУШКЕВІЧУ УЛ.